

Sen čarovné noci v Divadle Petra Bezruče je strhující, místy i šokující podívaná

19.11.2022 08:40 Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze

Divadlo Petra Bezruče uvedlo v pátek 18. listopadu premiéru hry Williama Shakespeara *Sen čarovné noci* v režii Michala Háby. Inscenace na pomezí klasického jevištního tvaru, performance a jevištní demonstrace na nejrůznější vzosná témata nabídl tento režisér již několikrát. V případě *Snu čarovné noci* tak činí opět. Tentokrát na téma lásky a způsobu, jak si se vzájemnou partnerskou láskou pohrává Wiliam Shakespeare, respektive na téma jak a proč se klasické Shakespearovy komedie (případě tragédie) tradičně inscenují.

(Foto: Petr Hrubeš)

Nebyl by to ale *Michal Hába*, kdyby do inscenace nepromítl spoustu zdánlivě nesourodých témat. Inscenace se tak dotýká problematiky genderu, vulgarity a jejího užití v dramatickém textu a na divadelním jevišti, terorismu, tradicionalismu ve smyslu lpění na starých zvyklostech při scénování klasiky, spektra humoru od vtipného a zábavného až po humor vnímaný jako humor už jen svými tvůrci.

Do výčtu témat, jejichž výraznou stopu v inscenaci nelze popřít, patří i vyjádření Michala Háby obsažené v tiskové zprávě k inscenaci: „Myslím, že kromě hierarchičnosti moci a samozřejmosti přijímání násilí, je ve *Snu* docela silně přítomné téma přehlíživosti elit. Znamé výstupy naivních

nemotorných řemeslníků, kteří se snaží ‚dělat umění‘, nejsou jen legrační. Zračí se v nich právě kritika mocenských elit a jejich pohrdání obyčejnými lidmi,“ zamýšlí se nad inscenací režisér. „Také bych rád reflektoval téma násilí na ženách, a kritiku závislosti žen na mužích,“ pokračuje režisér.

Ani to ještě není všechno: Scénografka a kostýmní návrhářka *Adriana Černá* ve své koncepci pro inscenaci čerpá z přepjatosti, kýčovitosti, trendovosti a přeseexualizovanosti popových klipů natolik, že v propojení s režijním uchopením se z celého představení téměř stává parodie klipů jako taková. Autor hudby *Jindřich Čížek* si zase ve své partituře bere na paškál diskomagii. Díky tomu všemu jde o inscenaci mnohovrstevnatou a navýsost aktuální.

Lukaš Melník a Alexandra Palatinusová. (Foto: Petr Hrubeš)

Všichni účinkující odvádějí, jak je u Bezručů už dávno pravidlem, vrcholnou hereckou, v případě zpěvu pak pěveckou práci. Thesea a Titánii hraje *Lukáš Melník*. Jeho Theseus je omezený a tupý mocipán s revolverem v ruce namířeným na hlavu Egeovy dcery Hermie v pohrůžce „budeš poslouchat otce, nebo tě odprásknu“. Jeho Titánie postrádá jakékoliv prvky ženskosti.

Alexandra Palatinusová je omezenou a primitivní Hippolitou a nechutným i vulgárním Oberonem. Muže ve dvojici mileneckých párů svěřil režisér *Tomáši Čapkovi* (Lysandr) a *Jáchymovi Kučerovi* (Demetrius). Oba herci parodují pohled na lásku pouze skrze sex. Jejich ženské protipóly hrají *Yvona Stolařová* (Hermie) a *Barbora Křupková* (Helena). Helena je díky Křupkové ztělesněním ženské vulgárnosti, hrubosti a surovosti, Hermie demonstruje ženskou duchaprázdnost.

Markéta Matulová jako Puk. (Foto: Petr Hruběš)

Dvojrole Filostrates/Puk je další velkou příležitostí pro *Markétu Matulovou*. Herečka ověnčená nejvyššími hereckými cenami k ukázce pěveckého mistrovství přidává doslova demonstraci vlastních pohybových a tanečních schopností. Opět výkon minimálně na nominaci pro další ocenění.

Josef Trojan jako Robert Nicka. (Foto: Petr Hruběš)

Dušan Urban hraje Egea jako otce bez schopnosti otcovství a Petra Tráma, režijně proměněného z aténského ochotníka v teroristu fascinujícím způsobem. Celá Shakespearova herecká skupina, nacvičující hru o Pyramovi a Thisbě, je redukována na pouhou trojici, ve které spolu s Dušanem Urbanem hrají ještě Vojtěch Johaník (*Špulka*) a Josef Trojan (*Robert Nicka, víla, a dále také indie boy*). Právě této trojici patří hlavní zásluha o šokující účinek závěrečné scény. Celek doplňují *Kristián Kazický* a *David Žyla* jako bodyguardi a *Michal Veber* coby Bledý host.

Jáchym Kučera, Yvona Stolařová a Tomáš Čapek. (Foto: Petr Hruběš)

Je třeba přiznat, že Shakespearův *Sen čarovné noci* se díky způsobu režijně-dramaturgického uchopení původního textu z dění na jevišti místy poněkud vytrácí. Námítka, že k tomu, co všechno chtěli tvůrci inscenace vzhledem ke zmíněným tématům říct, mohli použít i jinou klasickou dramatickou předlohu (například jinou Shakespearovu komedii nebo dokonce i hru jiného autora), není úplně od věci.

Oslnivá forma a obrovská míra Hábovy režijní invence také některé diváky natolik zaujme, že kompozice originálu a její tři dějové linie (zamilovaná čtveřice Hermie, Helena, Lysandr a Demetrius, rozhádání bohové Oberon a Titanie i a hříčka o Pyramovi a Thisbě v podání aténských řemeslníků) se pro ně stávají nepřehledné. Pro splnění školního pedagogického zadání, aby studenti vytvořili portrét původního *Snu čarovné noci* (*Snu noci svatojánské* v jiném překladu názvu světoznámé komedie) je opravdu vhodnější navštívit představení s tradičněji scénovaným originálem.

Alexandra Palatinusová jako Oberon.

Pro mnohé diváky, kteří se při návštěvě představení *Snu čarovné noci* poprvé setkají s režii Michala Háby, může být toto setkání zdrojem šoku. Hábovi ale vůbec nejde o to, šokovat publikum. Jde mu o vyslovení názoru, ale ještě více o dopad a promítnutí vysloveného názoru do myšlení divadelníků i milovníků divadla. Budoucí herci pak při zhlédnutí práce svých kolegů z Divadla Petra Bezruče uvidí, že parodovat cokoli znamená v první řadě schopnost zahrát věrohodně to, co chci parodovat.

Interpretační schopnosti členů hereckého souboru Divadla Petra Bezruče jsou na tak vysoké úrovni, že vyčítat kterémukoli z nich nějaké herecké nedostatky lze opravdu jen stěží. Celá inscenace se ve výsledku dotýká i hranic mezi divadelní inscenací a velmi účinnou performancí, což také patří k charakteristice Hábovy režijní poetiky.

Divadlo Petra Bezruče má díky *Snu čarovné noci* za sebou další velmi výrazný divadelní počín. A na repertoáru možná další divácký hit.